

Tilsynserklæring for Fænø Sund Friskole Gældende for skoleåret 2009-10

RESUMÉ

Tilsynsførende: Christian Alnor, rektor ved Middelfart Gymnasium og HF-kursus

Tilsynet har fundet sted på følgende datoer: 19/1 2010, 11/3 2010, 9/4 2010

I dette skoleår har jeg hovedsageligt fulgt undervisning i matematik og natur- og teknik, da jeg de foregående år har set undervisning i dansk, historie og engelsk.

Jeg har desuden overværet et antal morgensamlinger og fortælle timer.

- På baggrund af mit tilsyn med skolen vurderer jeg, at skolens samlede undervisningstilbud "ud fra en helhedsbetragtning står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen".
- Det er desuden min vurdering, at Fænø Sund Friskole lever op til kravet om "at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre".
- Det undervisningsmateriale jeg har set vurderer jeg til at have en udmærket faglig og pædagogisk kvalitet.
- Ved mine besøg har jeg kunnet konstatere, at undervisnings sproget på Fænø Sund Friskole er dansk.

Uddybning:

Det er 3. år jeg har den fornøjelse at være tilsynsførende her på Fænø Sund Friskole. Denne skriftlige beretning er i det store og hele identisk med den beretning, som jeg mundtligt aflagde ved den årlige generalforsamling 13/4 2010.

Målet med det pædagogiske tilsyn er, at forældre kredsene får hjælp til at sikre sig, at børnene lærer det de skal lære for at klare sig godt i deres senere liv. Jeg kommer nogle dage om året og overværer undervisningen, jeg taler med lærerne om undervisningen, og jeg kigger på de undervisningsplaner, som lærerne har lavet til undervisningen. Og endelig så kigger jeg på noget af det materiale, som lærerne har valgt at arbejde med.

I reglerne om tilsynet står der, at det især er elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk samt historie, som jeg skal kikke på. De to foregående år har jeg især set på dansk, engelsk

og historie-undervisning. I år var det min plan at se mest på matematikundervisning og på naturfagsundervisningen (natur- og teknik).

Men først lidt om det generelle undervisningsmiljø på skolen.

Som tilsynsførende skal jeg vurdere om undervisningen på skolen "ud fra en helhedsbetragtning står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen." Konklusion er, at undervisningen her på Fænøsund Friskole fuldt ud lever op til det, der kræves i folkeskolen.

Jeg vælger at tolke min opgave på den måde, at det også er Folkeskolens overordnede formål, som er målestokken for, om det der foregår på Friskolen er godt nok for jeres børn. Det som kræves i Folkeskolen er jo ikke udelukkende de konkrete mål og krav i de enkelte fag. Målene for Folkeskolen er bredere, og det må de også være for en friskole.

Vigtige nøgleord i Folkeskolens formålsparagraf¹ er "Kundskaber og færdigheder, som forbereder barnet til videre uddannelse", og at de får "lyst til at lære mere". I min beretning for 2 år siden kikkede jeg blandt andet på hvor afgangseleverne fra skolen går hen og tager en ungdomsuddannelse. Som leder af gymnasiet har jeg tilmed den mulighed at følge med i hvordan det går de elever, som vi får fra Fænøsund friskole. Jeg kan se, at der kommer lige så mange elever her fra skolen, som fra de andre skoler i Middelfart kommune. Skolens størrelse taget i betragtning (140 elever i alt) er andelen af unge fra Fænøsund Friskole som søger en gymnasial ungdomsuddannelse faktisk rigtig pænt. Og i de tre år jeg nu har fulgt med i hvordan det går Fænøsund-eleverne på gymnasiet har jeg kunnet se, at de klarer sig fint.

Der er flere vigtige nøgleord i Folkeskolens formålsparagraf.

Ud over at gøre eleverne klar til at tage en ungdomsuddannelse skal skolen sikre, at børnene får

- *Forståelse for vores egen kultur og andre landes kultur.*
- *Forståelse for menneskets samspil med naturen*

Arrangementet i aften (generalforsamlingen 13/4 2010), hvor de tamilske forældre og elever giver os nogle smagsprøver på deres kultur, viser hvor godt kulturelementet er forankret i skolens dagligdag. Initiativet med kampen om det grønne flag og de yngstes undervisning i skoven i det som i kalder for "udeskolen" viser lidt om hvor centralt naturforståelsen står på skolen.

Ifølge Folkeskolens formålsparagraf skal børnene desuden:

- *Udvikle "erkendelse og fantasi" og*

---

¹ § 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=125580#K1>

- *Eleverne skal få tillid til egne muligheder*

I det jeg om lidt vil fortælle om natur- og teknik fra 4+5 klasse vil I se hvor meget der lægges vægt på netop at få aktiveret elevernes fantasi og nysgerrighed.

Og så skal hele skolens virke til syvende og sidst være præget af

- *Åndsfrihed, ligeværd og demokrati*

Her vil jeg igen – for det har jeg også gjort nogle af de andre år – nævne morgensamlingerne. Når jeg kommer på skolen er det som regel fra morgenstunden for at få samlingen her i halvmånen med. I fredags kunne jeg deltage i den lange seance som varer en time. Det som slår mig hver gang jeg er med her er, hvor frejdigt selv de allermindste deltager i samlingen. Det er altså flot når en lille purk fra 1. eller 2. klasse stiller sig op overfor de 140 andre i salen og fortæller hvad de har lavet eller hvad der nu skal ske. Det forekommer mig, at skolen formår at drage fuld nytte af den lille størrelse, så at alle eleverne føler sig trygge mens de er her. Ligeværd og demokrati starter med at den enkelte kan føle sig tryk der hvor han eller hun befinder sig. Når jeg kommer på skolen, ser jeg også eksempler på at lærere med det samme griber ind, hvis en elev føler, at han eller hun ikke bliver behandlet pænt af de andre. Denne tryghed for den enkelte er efter min erfaring den vigtigste enkeltforudsætning for at eleverne kan have et godt læringsmiljø.

Jeg vil nu vende mig til en statusrapport om natur- og teknikundervisningen på skolen. Som illustration vil jeg fortælle lidt om hvad jeg så, da jeg i fredags overværede den blokdag, som mellemgruppen havde i natur- og teknik. Temaet for begge elevgrupper (dvs 4.+5. og 6.+7. klasse) var broer. Jane har lagt nogle billeder på hjemmesiden af den ældste gruppes arbejde. Jeg sad det meste af tiden med hos Bolette, der havde 26 børn i 4. og 5. klasse og her har jeg taget nogle billeder som jeg vil vise jer.

(Power point med billeder):

Materialet til forløbet som eleverne arbejder med ligger på internettet, på en hjemmeside som hedder www.naturfagsdiplom.dk. Forløbene på hjemmesiden er beregnet til at "introducere en eksperimenterende arbejdsform" og det betyder, at eleverne ud over at lære noget teori skal "udføre eksperimenter, lave opfindelser og løse udfordringer."

Mine billeder fra undervisningen viser hvordan elevernes fantasi og erkendelse går hånd i hånd i dette materiale.

Billede 2: Materialet tager udgangspunkt i nogle billeder af broer, som eleverne kender.

Billede 3: Eleverne skal gerne lære at forbinde begreberne "tryk og træk" med et begreb, som man bruger meget i fysik, nemlig "kræfter". Geometri indgår også, kan I se, med trekanten. Det vil I se eksempler på.

Billede 4+5+6: Begreberne "tryk og træk" knyttes så til nogle tegninger af nogle forskellige former for broer, som de kan genkende.

Billede 7: Så meget om teorien – så kommer den praktiske opgave: eksperimentet

Billede 8. Og herefter kommer der så nogle billeder der viser hvordan eleverne gik til opgaven. De skulle arbejde i små grupper, og der var brug for lidt instruktion undervejs.

Billede 9-12: Første trin var at lave en tegning – dem kommer der et par eksempler på. I kan se de bliver mere og mere konkrete og detaljerede som arbejdstegninger. Bemærk også hvordan forskellige bro-typer kommer i spil. Den sidste tegning – ja her tog fantasien vist lidt overhånd. Jeg er ikke sikker på at det var det, der var meningen med at sætte fantasien i spil.

Billede 13: Og så bygge processen

Billede 14: Jeg kunne ikke nå at få de helt færdige resultater med – men Jane har som jeg nævnte lagt nogle billeder ind på hjemmesiden fra 6. + 7. klassernes forløb den samme dag.

Afslutning:

Pointen med at vise billederne var at give jer et indtryk af hvordan der bliver tid til at arbejde både teoretisk og praktisk, når der er en hel blokdag til rådighed. Eleverne kan nå at sætte fantasien i gang, og de kan gøre sig nogle erfaringer med at løse problemer ved hjælp af den teoretiske viden de får af materialet og læreren. Og det er langt hen ad vejen det, der er meningen med en naturvidenskabelig arbejdsmetode.

Så jeg vil gentage den konklusion som jeg fyrede af allerede i starten: I kan godt regne med at jeres børn på Fænøsund Friskole får en undervisning, som står mål med det, som almindeligvis kræves i Folkeskolen.